

Jaarverslag 2018

en

Jaarplan 2019

van de

Stichting Wmo-raad Midden-Drenthe

Inhoudsopgave

	Blz.
Voorwoord van de voorzitter	3
Deel 1: Jaarverslag 2018	4
1. Wmo-raad Midden–Drenthe	4
2. Doelstelling en taak	5
3. Adviezen van de Wmo-Raad aan de gemeente	7
4. Vergaren, delen en uitdragen van kennis over actuele onderwerpen	12
5. Interne activiteiten	17
Deel 2: Jaarplan 2019	19
1. (Beleids)advisering en monitoring	19
2. Doorontwikkeling functioneren Wmo-raad	19

Voorwoord van de voorzitter

Onlangs zag ik een programma over zorg met minister Hugo de Jonge als verantwoordelijk bewinds-
persoon. Dat was best leerzaam.

Drie ervaringsdeskundigen konden hun problemen kwijt.

1. Een blinde die jaarlijks zijn blindheid moest herhalen op alle mogelijke formulieren.
2. Een moeder van een gehandicapte dochter die vanuit een rolstoel af en toe zou moeten staan. De rolstoel valt onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de sta-toestel onder Wet langdurige zorg (Wlz). Een combinatie van beide toestellen is er wel maar beide weigeren verantwoordelijkheid om deze te vergoeden.
3. Een moeder die ook verdwaalde in het woud van de bureaucratie.

Als je de cliënttevredenheidsonderzoeken leest dan is de conclusie dat gelukkig verreweg de meeste mensen tevreden zijn over de zorg die ze krijgen. Er is echter toch nog steeds een categorie die dreigt te verzuipen in het moeras van de bureaucratie. Volgens de Nationaal Ombudsman, de Algemene Rekenkamer en het Sociaal Cultureel Planbureau gaat het om 5% van de patiënten in het zorgwoud. Dat betekent dat het gaat om duizenden mensen. Dus ook in Midden Drenthe. Kennen we die? Ik ben bang van niet.

Dit betekent dat we ondanks goede ervaringen de vinger blijvend aan de pols moeten houden. Als Wmo-raad, als gemeentebestuur en als ambtenaar. En als een probleem niet helemaal onder de verantwoordelijkheid valt van de gemeente dan moet je ook over grenzen heen willen kijken, of zaken aankaarten bij het Rijk.

Minister de Jonge is overigens zeer betrokken en luistert goed en handelt waar hij kan.

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 is in mei een nieuw college gevormd. Met de coördinerend wethouder Bouwman hebben we regelmatig overleg gehad. Maar zoals uit het verslag blijkt zijn er slechts weinig Wmo-aangelegenheden aan de orde geweest. En over de Jeugdzorg hebben we na onze Jaarbijeenkomst, die volledig in het teken stond van dat onderwerp, in 2018 geen enkele discussie of gesprek gevoerd. We wachten ook nog steeds op een reactie op onze aanbevelingen.

Ook de planning en voortgang van diverse onderwerpen, zoals de implementatie van het VN-verdrag, verliep in het verslagjaar erg stroperig. Wellicht is dat mede het gevolg van de gesignaleerde problemen in het ambtenarenapparaat.

Een goede zaak is dat we met andere Wmo-raden in Noord Drenthe gaan samenwerken inzake een advies over de aanbesteding van de inkoop van zorgpakketten in het kader van de Wmo en de Jeugdwet. We wachten daarvoor de startnotitie van de vijf samenwerkende gemeenten af. Heel benieuwd zijn wij daarbij of het instrument van de resultatenmatrix behouden kan worden, omdat wij nog altijd in afwachting en nieuwsgierig zijn naar de uitkomsten tot nu toe.

De Jaarbijeenkomst in 2019 heeft als thema “Van Transitie naar Transformatie”.

Via de decentralisatie in 2015 heeft het Rijk de ‘zorgtaken’ in handen gelegd van de gemeenten.

Na drie jaar vinden we het tijd om te bezien hoe de gemeente dit heeft opgepakt, hoe zorgaanbieders dit invullen en hoe de burgers dit in positieve of negatieve zin hebben ervaren.

Wij hopen dat veel mensen de vergadering gaan bezoeken en hun ervaringen en meningen met ons willen delen. Want daar hebben we allemaal profijt van.

Ten slotte een woord van dank aan al onze bestuurlijke en ambtelijke contacten voor de plezierige samenwerking. We rekenen erop dat die er ook in 2019 mag zijn.

Wij hopen dat u dit Jaarverslag met interesse leest en stellen reacties daarop op prijs.

Cees van der Vliet, voorzitter van de Wmo-raad Midden-Drenthe.

Deel 1: Jaarverslag 2018

1. Wmo-raad Midden-Drenthe

De stichting Wmo-raad Midden–Drenthe is in 2006 opgericht en bestond in het verslagjaar uit 16 bestuursleden. Oorspronkelijk werden de leden geworven vanuit specifieke organisaties en groeperingen in onze samenleving en waren zij binnen de Wmo-raad in een zevental clusters ingedeeld. Dat model is in 2014 verlaten en momenteel werkt de Wmo-raad met een model, dat uitgaat van aandachtsgebieden. De vacatures worden nu vervuld via het openbaar werven van burgers, die affiniteit hebben met (onderdelen van) de Wmo en/of Jeugdzorg.

Tot april bestond de Wmo-raad uit een zestal aandachtsgebieden. In die maand is besloten het aandachtsgebied ‘Werk, inkomen en sociale zekerheid’ te laten vervallen. Reden hiervoor was dat dit aandachtsgebied een nauwe relatie heeft met het beleidsveld Participatie, waarvoor de Adviesraad Minimabeleid het adviserende orgaan naar de gemeente is. De leden van dit aandachtsgebied zijn tot maart 2019, het tijdstip waarop een aantal bestuursleden statutair moet aftreden, bij een ander aandachtsgebied ondergebracht. Het aantal bestuursleden wordt op dat moment ook teruggebracht van 16 naar 14 bestuursleden.

In 2018 hielden veertien leden zich bezig met één van de aandachtsgebieden. De Raad werd gecompeteerd door een onafhankelijk voorzitter en een onafhankelijk secretaris.

De Wmo-raad is vanuit de Stichting Welzijnswerk Midden-Drenthe ook in 2018 ondersteund door een ambtelijk secretaris en een inhoudelijk adviseur.

1.1 De samenstelling van de Wmo-raad

Op pagina 5 is een overzicht gegeven van de samenstelling van de Wmo-raad in 2018. Waar van toepassing wordt voor de leden de organisatie vermeld, waarvoor zij als vertegenwoordig(st)er in de raad zijn benoemd. Verder is aangegeven op welk moment leden zijn afgetreden of aangetreden.

Uit het overzicht blijkt dat de samenstelling van de Wmo-raad aanzienlijk is gewijzigd.

In maart en april hebben vijf leden, mw. L.O. Pattenier-de Jong, mw. K. Kappen-Kreeft, dhr. J. Bout, dhr. K.C. de Vos en dhr. H. Koobs, besloten hun lidmaatschap te beëindigen. Dit vanwege gezondheidsredenen, vertrek naar een andere gemeente, verkiezing tot gemeenteraadslid of andere persoonlijke overwegingen. Bij verschillende gelegenheden heeft de Wmo-raad met lovende woorden van de voorzitter en een passende attentie afscheid van hen genomen. Helaas konden drie vacatures in aandachtsgebied 1 en 3 in het verslagjaar niet worden vervuld.

In juni ontvingen we het verdrietige bericht dat ons bestuurslid dhr. J. de Haan na een kort ziekbed was overleden. Zijn lege plaats is in oktober weer ingevuld.

In oktober is een advertentie geplaatst voor de invulling van de bestaande vacatures en voor de opvolging van de vier bestuursleden, die in maart 2019 statutair aftredend zijn. De respons op de advertentie was opvallend positief, zodat alle aandachtsgebieden met de komst van nieuwe leden en de verschuiving van enkele zittende bestuursleden in maart 2019 weer volgens schema zijn ‘bemenst’. Vanaf december hebben alle nieuw benoemde leden de vergaderingen bijgewoond.

De zittingstermijn bedraagt vier jaar en een bestuurslid kan twee maal worden herbenoemd. De maximale zittingsduur wordt daarmee 12 jaar. Het tijdstip van aftreden of (her)benoeming is in principe in maart, zodat nieuwe leden tijdens de jaarbijeenkoms in maart of april aan de bezoekers kunnen worden voorgesteld.

1.2 Overzicht van de samenstelling van de Wmo-raad

<u>Aandachtsgebied 1</u>	<u>Mensen met een lich./geestelijke beperking of ps. stoornis</u>
Dhr. J. Bout	(t/m februari)
Mw. W. Etten	(vanaf december)
Dhr. T. Stroosnijder	(vanaf december)
Dhr. C.J. Bras	Gebruikersplatform GGZ-Wmo
Mw. J. Speelman	Stichting Gehandicaptenplatform Midden-Drenthe
<u>Aandachtsgebied 2</u>	<u>Ouderen</u>
Mw. T. Prins-Pol	Stichting Drempelteam/Ouderen Veiliger op Weg
Mw. W.C. Sol	
Mw. W. Pieters	(vanaf april)
<u>Aandachtsgebied 3</u>	<u>Jongeren</u>
Dhr. R.E.J. Bras	Gebruikersplatform GGZ-Wmo
Mw. K. Kappen-Kreeft	(t/m februari)
Dhr. K.C. de Vos	(t/m februari)
Dhr. K. Bouma	(vanaf december)
Dhr. P. Vereijken	(vanaf december)
Mw. H. Jurgens	(vanaf december)
<u>Aandachtsgebied 4</u>	<u>Welzijn</u>
Dhr. H. Bouwhuis	Welzijnsinstellingen Midden-Drenthe
Mw. L.O. Pattenier-de Jong	(t/m februari)
Mw. L. Achterop	(vanaf maart)
Mw. J. Kootstra	(vanaf maart)
Dhr. H. Koobs	Adviesraad Minimabeleid MD (vanaf april tot mei)
Mw. A.J. Stevens-Moes	Adviesraad Minimabeleid MD (vanaf augustus)
<u>Aandachtsgebied 5</u>	<u>Mantelzorg en Vrijwilligerszorg</u>
Dhr. J. de Haan	(op 14 juni overleden)
Mw. H. Wijnholts	(vanaf oktober)
Mw. P.D.C. Wolsink-Steenbergen	
<u>Aandachtsgebied 6</u>	<u>Werk, inkomen en sociale zekerheid (in april opgeheven)</u>
Dhr. H. Koobs	Adviesraad Minimabeleid MD (tot april)
Mw. W. Pieters	Stichting Voedselbank MD (tot april)
Voorzitter	dhr. C. van der Vliet
Bestuurlijk secretaris	dhr. J.P. de Vries
Ondersteuning	
Ambtelijk secretaris	mw. E. Reinders-Punter
Inhoudelijk adviseur	mw. J. Schonewille

1.3 De samenstelling van het Dagelijks Bestuur van de Wmo-raad

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de vergaderingen van de Wmo-raad en voor de uitvoering van de handelingen en besluiten, die voortvloeien uit deze vergaderingen. Verder voert het DB periodiek overleg (Bestuurlijk Overleg) met de wethouder Welzijn en de betrokken ambtenaren.

In 2018 bestond het DB uit de volgende personen:

Voorzitter:	dhr. C. van der Vliet
Algemeen adjunct:	dhr. H. Bouwhuis
Secretaris:	dhr. J.P. de Vries
Penningmeester:	mw. P.D.C. Wolsink-Steenbergen

2. Doelstelling en taak

De Wmo-raad is een overleg- en adviesorgaan tussen gemeentebestuur en burger en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het college van B&W. De wijze waarop dat gebeurt, is vastgelegd in een convenant tussen gemeente Midden-Drenthe en de Wmo-raad.

De Wmo-raad voert de volgende taken uit:

1. Het kritisch volgen, meedenken en overleggen met de gemeente over beleid en uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet.
2. Het onderhouden van contacten met de organisaties in de aandachtsgebieden.
3. Het geven van gevraagd en ongevraagd advies aan het college.
4. Het geven van voorlichting en informatie.
5. Het evalueren van het gemeentelijke beleid t.a.v. de wetgeving.
6. Het monitoren en evalueren van het gemeentelijke beleid en de uitvoering.

2.1 De overlegstructuur

De vergaderstructuur zag er in 2018 als volgt uit:

Eens per zes weken kwam de voltallige Wmo-raad Midden-Drenthe bijeen. De Wmo-raad vergaderde totaal negen keer en twee maal in het bijzijn van de gemeentelijke afgevaardigden (wethouder D. Bouwman en de beleidsmedewerkers).

Om de hiervoor genoemde vergaderingen voor te bereiden, vergaderde ook het DB negen maal.

Het Bestuurlijk Overleg tussen het DB en de gemeente, waarin de wethouder als voorzitter optreedt, vond zes keer plaats.

In februari is er informeel overleg geweest tussen de Wmo-raad en de Commissie Zorg en Welzijn. Belangrijk gesprekspunt waren ons advies over de Nota Mantelzorg en de voortgang in onze gemeente betreffende de uitvoering van het VN-verdrag.

2.2 Taken van de aandachtsgebieden

Zoals eerder vermeld functioneert de Wmo-raad sinds eind 2014 volgens een model, dat uitgaat van aandachtsgebieden. In mei 2017 is deze werkwijze tegen het licht gehouden en dat heeft geleid tot een aantal aanpassingen, die in de loop van 2017 en 2018 zijn doorgevoerd. De belangrijkste conclusie was dat er vooral binnen het aandachtsgebied 1 sprake is van veel ontwikkelingen en dat ook relatief veel van de gevraagde adviezen van de gemeente betrekking hebben op onderdelen van dat aandachtsgebied. We waren het er ook over eens dat we te weinig kennis hebben over de ondersteuning van cliënten in het circuit van GGz.

De leemte aan kennis geldt ook voor het beleid en de uitvoering van de Jeugdwet en de Jeugdzorg. Dat heeft mede te maken met het feit dat de uitvoering van met name het preventieve beleid zich op gemeentelijk niveau afspeelt, terwijl de zorg in de hogere interventieniveaus intergemeentelijk zijn geregeld. Met name voor dat deel is bij de Wmo-raden en Adviesraden Sociaal Domein van de samenwerkende gemeenten sprake van een 'black-box'.

2.3 Taken van de werkgroepen

In 2017 is besloten om de meeste werkgroepen een tijdelijke status te geven. Als er advies wordt gevraagd over een bepaald onderwerp en wanneer de Wmo-raad het nodig vindt een ongevraagd advies te geven, worden een werkgroep gevormd. Deze wordt weer opgeheven als het proces betreffende een advies richting gemeente dan wel een andere concrete opdracht is afgerond.

Alleen de werkgroepen 'Communicatie en Public Relations' en 'VN-verdrag' hadden in het verslagjaar een permanente status.

2.4 Samenstelling van de werkgroepen in 2018

Hierna wordt de bemensing van de werkgroepen, die in 2018 taken hebben uitgevoerd, weergegeven.

2.4.1 Permanente werkgroepen

Werkgroep Communicatie en PR   dhr. C.J. Bras, mw. J. Kootstra, mw. W. Pieters, mw. W.C. Sol,
dhr. J.P. de Vries.

Werkgroep VN-verdrag   dhr. C.J. Bras, dhr. R.E.J. Bras, mw. L.O. Pattenier, mw. T. Prins,
mw. W.C. Sol, mw. P.D.C. Wolsink.

2.4.2 Tijdelijke werkgroepen

Werkgroep Mantelzorg   dhr. H. Bouwhuis, dhr. J. de Haan, mw. K. Kappen,
mw. P.D.C. Wolsink.

3. Adviezen van de Wmo-raad aan de gemeente

Waarschijnlijk vooral als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen en de vorming daarna van een nieuw college was 2018 voor de Wmo-raad een betrekkelijk rustig jaar. Er werden slechts één gevraagd en één ongevraagd advies uitgebracht. Verder hebben leden van de Wmo-raad meegedacht in de voorbereiding van onderwerpen, waarover in 2019 besluitvorming plaats heeft.

3.1 Advies conceptnota Mantelzorg, onze zorg 2018-2022

Het opstellen van deze nota had een lange voorgeschiedenis, die in eerdere jaarverslagen al is beschreven. Op voorstel van de gemeente heeft de wg. Mantelzorg vanaf het begin meegedacht bij de opstelling van de nota. Dit op voorwaarde, dat de nota nog door het 'oude' college van B&W zou worden vastgesteld. Door de inzet van alle betrokkenen is dat gelukt en dat heeft geleid tot een prettig leesbare en inhoudelijk goede nota. Wel heeft de Wmo-raad in haar advies een aantal punten van aandacht benoemd, die naar haar mening bij de eerste evaluatie van de uitwerking van de nota aan de orde moeten komen. In de aanloop naar de vaststelling door het college heeft de Wmo-raad tijdens het jaarlijkse 'broodmaaltijdoverleg' met de Commissie Zorg en Welzijn van gedachten gewisseld over de nota en ons advies.

Samengevat hebben wij de volgende punten in ons advies genoemd:

- Een uniforme definiëring van het begrip Mantelzorg is nog steeds een punt van aandacht.
- Er wordt een niet logische (technocratische) scheiding aangebracht tussen mantelzorgers die 'zelfstandig' actief zijn en mantelzorgers die in zorginstellingen onder de verantwoordelijkheid van die instellingen vallen. Mantelzorgen houdt immers niet op wanneer de te verzorgen persoon wordt opgenomen in een instelling.
- Er zijn 'slechts' ruim 300 van de ca. 4000 mantelzorgers in onze gemeente geregistreerd. Alle redenen om het verhogen van het aantal geregistreerde mantelzorgers hoge prioriteit te geven.
- Als de landelijke cijfers worden vertaald naar de situatie in Midden-Drenthe, dan zijn er in onze gemeente ca. 1880 werkende mantelzorgers, waarvan ca. 375 overbelast. Ook hier is een betere registratie en vervolgens informatie en ondersteuning van belang.
- Er moet aandacht zijn voor de groep ex-mantelzorgers en ook moet duidelijk zijn wie (welke organisatie) deze aandacht geeft op het moment dat ze hun mantelzorg (moeten) beëindigen.
- We moeten leren van succesvolle initiatieven voor mantelzorgondersteuning dichtbij en veraf.
- Er moet goed worden gecommuniceerd over het begrip mantelzorg en de mogelijkheden voor de mantelzorg om gebruik te maken van de faciliteiten binnen onze gemeente.

- De gemeente ziet een belangrijke rol voor het Contactpunt Mantelzorg MD weggelegd, maar daar is op dit moment nog geen sprake van.
- De aandacht en zorg voor de jonge mantelzorger is nog onderbelicht.
- De Wmo-raad is blij met de vele voornemens van de gemeente.
- Ook vindt de Wmo-raad het een goede zaak dat het beleid, de uitwerking en de voortgang elk jaar samen met andere partijen worden geëvalueerd.

3.2 Reactie op ontwikkelingen in beschermde woonvorm ‘De Brink-Akker’ in Wijster

In 2018 is de beschermde woonvorm ‘De Brink-Akker’ volop negatief in het nieuws geweest. Dat was voor twee ex-medewerkers reden om contact met de Wmo-raad op te nemen met de vraag om hun visie op de gebeurtenissen met ons te delen. Een delegatie van de Wmo-raad en haar adviseur hebben een gesprek met hen gehad. In vervolg daarop hebben de Wmo-vertegenwoordigers via het lezen van artikelen in de media, documenten op internet, een brief van de gemeente aan de CU en gesprekken met gemeentelijk betrokkenen zich nader in de problematiek verdiept. Op basis van de aldus opgedane informatie heeft de Wmo-raad een kritische reactie geschreven, die op 19 november naar de gemeente is gestuurd. In reactie hierop heeft de gemeente op 23 november tijdens het Bestuurlijk Overleg met het DB aangegeven, het niet eens te zijn met onze opmerkingen en dat via een schriftelijke reactie tot ons kenbaar te maken.

Aangezien de Wmo-raad in 2018 geen bericht van de gemeente heeft ontvangen, wordt in dit Jaarverslag niet op de inhoud van onze reactie ingegaan.

4. Gesprekspunten in het Bestuurlijk Overleg

In het bestuurlijk overleg zitten de leden van het DB van de Wmo-raad om tafel met wethouder Bouman en zijn adviseurs om zakelijke punten en onderwerpen in het kader van de Wmo te bespreken. en Jeugdwet te bespreken. Als het om onderwerpen t.a.v. de Jeugdwet gaat, schuiven ook wethouder Derks en zijn adviseurs aan. Dat is in 2018 niet gebeurd.

In de overleggen is, naast de informatie over lopende onderwerpen als Transitie en Transformatie Wmo, Jeugdwet en Participatie, aandacht aan de volgende zaken aandacht besteed.

4.1 Voortgang uitwerking VN-verdrag

In 2016 is het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geratificeerd. Doel van dit verdrag is dat mensen met een beperking worden opgenomen in de samenleving en daaraan onbeperkt kunnen deelnemen. In zo’n ‘inclusieve’ samenleving voeren zij de regie over hun eigen leven, doen ze mee op voet van gelijkheid, worden ze niet gediscrimineerd en hebben ze toegang tot dezelfde voorzieningen en diensten als mensen zonder beperking. Deze uitgangspunten komen in belangrijke mate overeen met de Wmo-gedachten, maar hebben ook betrekking op vele andere beleidsterreinen.

Het VN-verdrag was het hoofdthema tijdens de jaarbijeenkomst 2017 van de Wmo-raad. Na het aanbieden van de uitkomsten van de bijeenkomst heeft de gemeente besloten, dit onderwerp prominent op te pakken. Dit samen met andere organisaties, waaronder de Wmo-raad. Helaas heeft de uitwerking, volgens de gemeente vanwege ambtelijke onderbezetting, grote vertraging opgelopen. Hopelijk start de gemeente in 2019 met een inhaalslag.

4.2 Pilot Integrale Thuiszorg (HH3)

In 2017 heeft de Wmo-raad enthousiast gereageerd op het voornemen van de gemeente om een pilot HH3 te starten, waarin werkzaamheden in het kader van Huishoudelijke hulp 1 en 2 (Wmo) en

persoonlijke verzorging (Zorgverzekering) in één functie worden aangeboden. Hoewel diverse partijen positief waren, werd de pilot door de betrokken zorgverzekeraar afgewezen. Dit omdat de gemeente Midden-Drenthe een te klein schaalniveau voor een dergelijke pilot zou hebben. De Wmo-raad vindt dit uitermate jammer en heeft met instemming van de gemeente besloten een reactie naar de betreffende zorgverzekeraar te schrijven.

4.3 Cliënttevredenheidonderzoek 2017

Uit het jaarlijkse onderzoek bleek ook nu weer dat de burgers in onze gemeente in grote mate tevreden zijn over de 'hulpverlening' door de gemeente. Het enige negatieve punt is dat veel zorgaanvragers niet weten dat ze een cliëntondersteuner kunnen inschakelen.

In 2017 is aan het onderzoek een vervolg gegeven via de versnellingskamer, een bijeenkomst waarin enkele zorgaanvragers hun mening via een interactief proces konden verduidelijken. Dit leverde toen interessante aanvullende informatie op.

In april hebben vertegenwoordigers van de Wmo-raad en gemeente een bijeenkomst bezocht, waarin ook andere onderzoeksmethodieken werden gepresenteerd om nog meer informatie boven tafel te krijgen. Helaas heeft de gemeente geen vervolgonderzoek uitgevoerd.

4.4 Convenant tussen gemeente en Wmo-raad

De samenwerking en afspraken tussen gemeente en Wmo-raad is in een Convenant vastgelegd. Het huidige Convenant is ondertekend in 2012 en had betrekking op de taken betreffende de Wmo. Nu de Wmo-raad ook adviesorgaan is over onderwerpen, die de Jeugdwet betreffen, is afgesproken dat het Convenant wordt herzien. De aangepaste versie zal waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2019 worden getekend.

4.5 Ouderenbeleid Midden-Drenthe

De afgelopen jaren hebben de Wmo-raad en gemeente regelmatig van gedachten gewisseld over nut of noodzaak van een Nota Ouderenbeleid. In die periode hebben beide partijen via een zogenaamde index 'Ouderen' inzichtelijk gemaakt in welke nota's aandacht aan deze doelgroep wordt besteed. Op basis hiervan hebben wij gepleit voor minimaal een korte werknota "Ouderenbeleid", waarin de onderwerpen en aandachtspunten t.a.v. ouderen en de verouderende samenleving zijn beschreven. Als aanzet daartoe heeft de Wmo-raad een Toetsingskader opgesteld, waarin de index Ouderen inzichtelijk is ingedeeld en op basis waarvan nieuwe nota's kunnen worden getoetst.

In reactie hierop heeft de gemeente ons laten weten, dat de bevindingen zouden worden meegenomen in de actualisering van de Wmo-nota 2016. Omdat dit niet is gebeurd, heeft de Wmo-raad aan de gemeente gevraagd, hoe zij aandacht aan het ouderenbeleid denkt te besteden. In november 2017 kregen wij een brief waarin de gemeente aangeeft geen afzonderlijke nota op te stellen, maar dat ze samen met diverse partners blijvend aandacht wil schenken aan de positie van de kwetsbare ouderen. De gemeente stelt voor om 'integrale ouderenzorg' onderdeel te laten zijn van de agenda van het Bestuurlijk overleg van de Wmo-raad met de gemeente.

Tot dusver is dit onderwerp in 2018 nog geen punt van bespreking geweest.

5. Vergaren, delen en uitdragen van kennis over actuele onderwerpen

Om adequaat te kunnen adviseren is het van belang dat de leden van de Wmo-raad zich verdiepen in de onderwerpen die actueel zijn en waar nodig nog meer inzicht krijgen in de onderliggende problematiek. Daaraan is in 2018 inhoud gegeven door het uitnodigen van sprekers tijdens de reguliere Wmo-vergaderingen, het contact zoeken met vertegenwoordigers van organisaties en het inbrengen van kennis voor genoemde adviezen en in overleggen.

Omdat de beleidsterreinen Wmo en Jeugdwet heel breed zijn is besloten vanaf 2019 elke maand te vergaderen en het eerste deel van de vergadering te besteden aan een presentatie van een relevant onderwerp. Om de Wmo-raad breder bij de bevolking onder de aandacht te brengen en om signalen te kunnen ontvangen is ook het besluit genomen, dat het gedeelte voor de pauze voor ieder toegankelijk is en dat burgers kunnen inspreken over het onderwerp, dat in dat deel wordt behandeld. Tot dusver is daar nog geen gebruik van gemaakt. De vergaderingen trokken vanaf de start in augustus gemiddeld 5 bezoekers.

Hierna wordt aangegeven aan welke thema's in de loop van het jaar aandacht is besteed en op welke wijze aan de vermeerdering van kennis invulling is gegeven.

5.1 Jonge Mantelzorgers

Ter voorbereiding op het advies over de Nota Mantelzorg (zie hoofdstuk 3.1) heeft de Wmo-raad in oktober 2017 een themabijeenkomst gehouden over alle facetten van Mantelzorg. In aanvulling daarop heeft een medewerkster van Welzijnswerk MD in januari een presentatie gegeven over Jonge Mantelzorgers. Zij is werkzaam als consulent Mantelzorg (jong en oudere mantelzorgers).

Jonge mantelzorgers zijn kinderen/jongeren t/m 24 jaar, die opgroeien met een familielid dat chronisch ziek of gehandicapt is, een psychische aandoening heeft of verslaafd is. Er kunnen zich ook verborgen klachten (lichamelijk/geestelijk) voordoen.

Op dit moment telt Midden-Drenthe 68 jonge mantelzorgers. 20 hebben de leeftijd van 17 tot 20 jaar en gaan niet meer mee met activiteiten.

Twee keer per jaar worden er sportieve, ontspannen activiteiten georganiseerd. Het is belangrijk, dat scholen meer aandacht aan jonge mantelzorgers besteden. Niet alleen door de docent maar ook door de leerlingen.

De Wmo-raad heeft geconcludeerd dat er in de vastgestelde Nota Mantelzorg te weinig aandacht is geweest voor deze groep mantelzorgers. Dit behoeft tijdens de eerste evaluatie van de Nota (eerste kwartaal 2019) de nodige aandacht.

5.2 Monitor Wmo en Jeugdzorg

Eind 2017 heeft de Wmo-raad een uitgebreide reactie geven op de Monitor. Naderhand is gezamenlijk geconcludeerd dat het beter is de opmerkingen op een andere snellere wijze met elkaar te communiceren. In 2018 heeft wethouder Bouwman tijdens bijeenkomsten in april en november de 2 monitorrapporten toegelicht. De belangrijkste uitkomsten waren:

- Financieel gezien is het budget voor Jeugdzorg onvoldoende, komt het budget voor Participatie ongeveer overeen met de uitgaven en is er bij de Wmo sprake van een overschot. Dit overschot teert echter wel in.
- Het tekort voor de Jeugdzorg speelt landelijk.
- Het werken met de resultatenmatrix (het gemeentelijk tariefstelsel voor de zorgaanbieders) blijkt meer tijd te kosten dan gedacht.
- Bij de Jeugdzorg is sprake van een toename van zorgmeldingen, met name het gevolg door de verwijzingen door huisartsen. Meer aandacht voor preventieve zorg, in samenwerking met Welzijnswerk MD, is gewenst.
- Beschermd wonen, waarvoor Assen momenteel als centrumgemeente verantwoordelijk is, veroorzaakt mede het Wmo-overschot. Rond 2020-2021 wordt Midden-Drenthe zelf verantwoordelijk en zal dit ook een thema worden voor de Wmo-raad.
- Het aantal zorgboerderijen, waarvan een aantal met het onderdeel beschermd wonen, is groot en blijft constant. De gemeente heeft een aantal minder goed functionerende zorgboerderijen in het vizier.

5.3 Jaarbijeenkomst ‘Samenwerken in de Zorg voor de Jeugd’

Onder die titel heeft een werkgroep van de Wmo-raad op 16 april een thema-avond georganiseerd in de Christelijke Scholengemeenschap in Beilen. Aan de ruim 40 aanwezige bezoekers werden gezonde hapjes en drankjes geserveerd, die waren bereid door de ‘JOGG-ers’ (Jongeren Op Gezond Gewicht).

Voor de pauze waren de belangstellenden getuige van een rollenspel tussen ‘een buurman’ en buurjongen Tom. Deze had nogal wat problemen thuis en op school. Vervolgens was het aan een aantal uitgenodigde zorghulpverleners, te weten de wijkagent, de leerplichtambtenaar, de zorgcoördinator van de school, de ambulante jongerenwerker van Welzijnswerk MD, de coördinator van het Centrum voor Jeugd en Gezin MD en de kinder- en jeugdpsychiater van de instelling Noorderblik, de beurt hierop te reageren.

In de pauze konden vragen aan de wand worden geplakt, die vervolgens werden gerubriceerd naar een aantal kernvragen. Hierover werden de eerder genoemde deskundigen en ook de wethouder Jeugdzorg bevroegd. De aanwezige leden van de Wmo-raad kregen tijdens de beantwoording het gevoel dat de vereiste samenwerking tussen alle betrokken partijen ten behoeve van de cliënt nog voor verbetering vatbaar is. Dat heeft vooral te maken met het feit dat de meeste hulpzorgverleners die zich bezighouden met de lagere interventieniveaus (preventie) nauwelijks zicht hebben op het grote aantal cliënten, dat via de huisartsen worden doorverwezen naar de tweedelijnszorg (behandeling). Dit is voor de Wmo-raad een belangrijk punt van aandacht.

In vervolg op de verkregen informatie heeft de werkgroep een aantal aanbevelingen geformuleerd.

1. Bevorder binnen het werkveld jeugdzorg een cultuur waarbij sprake is van minder regelgeving en minder administratieve werkdruk en transparante financiering.
2. Versterk de coördinatiefunctie van het CJG zodat alle hulpvragen lopen via een centraal punt en daarmee zicht komt op wie welke hulp krijgt, hetgeen uiteindelijk resulteert in hulp op maat. Dit zal onder meer leiden tot een beter zicht op de benodigde capaciteit bij de diverse organisaties in Drenthe en daarmee kunnen wachtlijsten worden voorkomen.
3. Organiseer toezicht op het principe van 1 gezin, 1 regisseur, 1 plan.
4. Ga op korte termijn in gesprek met de huisartsen om tot een aanvaardbare oplossing te komen over de wijze waarop de aanmeldingsstromen van jongeren en gezinnen moeten plaatsvinden.
5. Versterk de inzet van preventie, niet alleen in de vorm van voorlichting, maar ook in de vorm van het aanbod van programma’s op scholen, ook middelbare scholen.
6. Maak samen met het werkveld de consequenties van de nieuwe privacywet inzichtelijk en zorg dat de juiste maatregelen worden genomen.
7. Geef duidelijkheid over de situatie van verzuimende jongeren die in een andere gemeente naar school gaan dan de plaats waar ze wonen en stem dit af met de andere gemeenten.

De aanbevelingen zijn als ongevraagd advies naar de nieuwe wethouder Jeugdzorg gestuurd.

5.4 Armoedebeleid

Een beleidsmedewerkster gemeente Midden-Drenthe heeft een presentatie verzorgd over het huidige armoedebeleid. Daaruit bleek dat dit beleid al vrij sociaal is en dat er wellicht na het toetreden van het nieuwe college nog (positieve) wijzigingen zijn te verwachten. Afgesproken is dat de Wmo-raad daarvan op de hoogte wordt gehouden.

5.5 Ouderen in Midden-Drenthe

Elke 4 jaar voert GGD Drenthe voor de Drentse gemeenten een onderzoek uit naar de gezondheid en kwetsbaarheid van ouderen. Een medewerker van GGD heeft ons inzicht gegeven in de uitkomsten van dit onderzoek in onze gemeente, waaraan ca. 660 inwoners hebben meegewerkt. De meest opvallende punten zijn:

- Drenthe is de meest vergrijsde provincie van Nederland en ook Midden-Drenthe heeft veel 65-plussers (35% van de bevolking).
- Drentse ouderen ervaren hun gezondheid positiever dan elders in Nederland. Relatief minder ouderen hebben een langdurige ziekte of aandoening en zij voelen zich daar ook minder door beperkt. Ook zijn ze psychisch gezonder, voelen zich minder vaak eenzaam, ervaren meer regie in hun leven en doen meer vrijwilligerswerk.
- In Midden-Drenthe ervaart 64% van de ouderen een (zeer) goede gezondheid. Wel is er sprake van een toename van gehoor- en mobiliteitsbeperkingen.
- Ouderen voldoen minder vaak aan een norm van voldoende bewegen. Er is een verschuiving van overgewicht naar obesitas. Ruim 60% van de ouderen in MD heeft overgewicht.
- 25% van de ouderen heeft het uitgaanspatroon gewijzigd om te voorkomen dat men slachtoffer van een misdrijf wordt.
- Het ouder worden kan gepaard gaan met fysieke, sociale en psychische problemen die de zelfredzaamheid onder druk zetten. Deze problemen kunnen te maken hebben met een toenemende ziektelast, verlies van de partner, afname van psychische weerbaarheid, afbrokkeling van het sociale netwerk en te weinig middelen om zich te verzekeren van ondersteuning en zorg.
- Ca. een derde van de ouderen heeft een verhoogd risico op angst of depressie.
- 45% heeft een risico op eenzaamheid, maar dit verschilt nogal per kern.
- In MD ervaart 19% van de mantelzorgers het geven van mantelzorg als belastend.
- In MD zijn er relatief veel ouderen die een aanvullende behoefte aan zorg of hulp hebben, maar deze niet krijgen. Het is niet duidelijk wat de reden hiervan is.

De toelichting geeft een aantal aanknopingspunten voor verschillende onderdelen van beleid.

5.6 Toetsingskader Ouderen

In aansluiting op de onder 5.5. beschreven presentatie heeft ons bestuurslid Mieke Sol een korte toelichting geven over het Toetsingskader Ouderen van 'BeterOud'. Deze organisatie wil de levenskwaliteit van ouderen verbeteren door hen in staat te stellen hun eigen leven voort te zetten ondanks de beperkingen van het ouder worden. Dit vraagt om nieuwe oplossingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Er zijn 3 levensfasen van ouderen, te weten:

1. de fase waarin ze zich voorbereiden op de toekomst (bewustwording);
2. de fase waarin ze zo lang mogelijk zelfstandig willen wonen, in een veilige en sociale buurt, waar problemen tijdig worden gesignaleerd;
3. de fase waarin er sprake is van opname in het ziekenhuis en zorg thuis.

De ouderen van BeterOud hebben aandachtspunten opgesteld en verbeterprojecten beoordeeld en de resultaten vastgelegd in een toetsingskader. Dit kader is een hulpmiddel voor veel organisaties en instellingen die zich met dit onderwerp bezighouden.

5.7 Wat kan de Wmo-raad betekenen voor de kleine kernen in Midden-Drenthe

De Wmo-raad was in oktober te gast in Witteveen waar ze door twee inleiders werden geïnformeerd over de vele activiteiten in het kader van 'zorg voor elkaar'.

Witteveen is vroegtijdig gaan nadenken op de veranderingen in de bevolkingssamenstelling van dergelijke dorpen. Dit heeft vanaf 2010 geleid tot een groot aantal activiteiten en projecten, die zowel landelijk als internationaal grote waardering kregen.

Dit alles vanuit de visie dat het dorp interessant moet zijn voor nieuwkomers, maar daarnaast ook de plek moet zijn waar mensen langdurig kunnen blijven wonen.

Een speciaal project is het project 'Naoberkracht'. Twee personen hebben met iedereen in Witteveen een gesprek gehad en een digitale kaartenbak aangelegd. Hierin staat o.a. wat men voor een andere dorpsgenoot zou kunnen en willen doen. Tegelijkertijd is er bemiddeling ingezet tussen vragers en

aanbieders. Er is regelmatig overleg met de cliëntadviseurs van Welzijnswerk om zo kennis te krijgen en ook contact en overleg te hebben over vragen die boven burenhulp uitgaan. Onlangs is het overleg uitgebreid met thuiszorg.

Het dorp heeft veel steun gehad van het Dorpenoverleg, Welzijnswerk MD en de gemeente.

Vervolgens werd ons informatie gegeven over het project Dorpszorg, een initiatief van de gemeente, Welzijnswerk MD, het Dorpenoverleg en de Stenden Hogeschool.

Het project is in 2015 in 6 dorpen gestart. Eerst zijn er door, met en voor de bewoners dorpsanalyses gemaakt en in vervolg daarop is een maatregelenpakket opgesteld. Dit pakket kan per dorp nogal verschillen, maar de zorg voor elkaar (formeel als informeel) is in alle dorpen een belangrijk punt.

De conclusie uit beide verhalen is dat er in de dorpen in Midden-Drenthe enorm veel gebeurt. Zij hebben daar de Wmo-raad niet voor nodig. De Raad zou wellicht wel een rol kunnen spelen bij het initiëren van deze aanpak in de wijken in de grotere kernen van onze gemeente.

5.8 Vervoermogelijkheden in Midden-Drenthe

Een beleidsmedewerker van de gemeente heeft de leden van de Wmo-raad en de vijf aanwezige bezoekers inzicht gegeven in de verschillende vervoersmogelijkheden in Midden-Drenthe.

In de eerste plaats is er het publiek toegankelijke openbaar vervoer. In een plattelandsgemeente als MD is daarop de afgelopen jaren fors bezuinigd en zijn diverse lijnen verdwenen. Als vervanging hiervoor en voor het vervoer van diverse doelgroepen (leerlingenvervoer, Wmo-vervoer) is in 2017 het Publiek Vervoer ingericht. Hiervoor zijn de gemeenten verantwoordelijk en het vervoer wordt uitgevoerd door particuliere vervoerbedrijven.

Via de loketten van Welzijnswerk MD kunnen bewoners ook gebruik maken van de Plusbus.

Tenslotte is in onze gemeente in de tweede helft van het jaar het project 'ANWB Automaatje' geïntroduceerd. Dit project is een aanvulling op wat er al is en de doelgroep betreft mensen die minder mobiel zijn. De uitvoering van het project ligt bij de gemeente. Inwoners die gebruik willen maken van het Automaatje kunnen zich aanmelden en de gemeente zoekt dan een chauffeur. Dit is een vrijwilliger met eigen auto. Tussen aanvrager en chauffeur worden afspraken gemaakt over de tijdstippen van vervoer. Volgens de woordvoerder wordt dit project een succes in Midden-Drenthe.

5.9 Woonservicezone in Beilen

De Wmo-raad was deze vergadering te gast in het pas geopende ontmoetingscentrum 'De Karspelhof', waar het thema Woonservicezone werd toegelicht door twee gastsprekers. Het onderwerp werd kort toegelicht door bestuurslid Mieke Sol, die in het begin (2010) nauw bij de ontwikkeling betrokken was. In genoemd jaar is er een concept samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen diverse partijen. Doel was om van de wijk een woonservicewijk te maken, waarbij zoveel mogelijk burgers betrokken zouden worden. Het in het gebied te bouwen ontmoetingsgebouw zou daarin de functie van dorps huis moeten krijgen.

Mede door de lange voorbereidingsperiode en het vertrek van alle betrokkenen 'van het eerste uur', wijkt de uiteindelijke invulling nogal af van het oorspronkelijke idee. Maar ook nu zijn er kansen om zorg en welzijn te bevorderen. Uit onderzoeken is gebleken dat mensen in het algemeen de kwaliteit aan zorg als goed ervaren. Bij de kwaliteit van leven kwam naar voren dat mensen zich vervelen, eenzaam zijn en o.a. niet meer buiten gaan. Het blijkt ook dat er minder zorg nodig is als mensen zich plezierig voelen in een wijk. De medewerkers bij een woonstichting kunnen daar een rol in spelen door b.v. bij hun werkzaamheden het ogen en oren de kost te geven. Als zij iets signaleren schakelen ze de (collega's) wijkconsulenten in. Deze hebben weer via de snelle informele lijn contact met medewerkers van Welzijnswerk.

5.10 Bezochte bijeenkomsten voor het vergaren en delen van kennis

De bestuursleden hebben meerdere bijeenkomsten bezocht, waarin kennis kon worden opgedaan dan wel gedeeld. Te noemen zijn:'

- verkiezingsdebat in Hogeveen over gezondheid en zorg;
- congres over het VN-verdrag;
- bijeenkomst van de gemeente over Dementie;
- bijeenkomst over methoden voor een verdiepingsslag van het cliënttevredenheidsonderzoek;
- Denktank 60+ waar o.a. huisartsenzorg en dementie aan de orde zijn geweest;
- bijeenkomst met het thema 'seniorvriendelijk ziekenhuis';
- bijeenkomst t.b.v. de gemeentelijke Koersnotitie 'Gezond Midden-Drenthe'.

6. Interne activiteiten

Om de Wmo-raad Midden-Drenthe goed te kunnen laten functioneren is in 2018 aandacht besteed aan de volgende onderwerpen en activiteiten.

6.1 Aanpassing Statuten en Huishoudelijk Reglement

Mede in verband met de verbreding van de taak van de Wmo-raad zijn de Statuten aangepast en in het eerste kwartaal getekend. In vervolg daarop is ook het Huishoudelijk Reglement gewijzigd. Zoals al eerder vermeld is eind 2018 ook een voorstel voor wijziging van het Convenant aan het college voorgelegd. Na ondertekening daarvan zijn de basisdocumenten weer up-to-date.

6.2 Cursus Monitoring

Naar aanleiding van de monitoringsrapporten van de gemeente heeft de Wmo-raad besloten om een cursus Monitoring te organiseren. Eén van de eyeopeners was, dat de leden van de Wmo-raad bij het beoordelen van monitoringsrapport niet op de stoel van de gemeenteraad moeten gaan zitten. Ze moeten de aangereikte informatie vooral interpreteren vanuit het perspectief van de burger. Vanuit die invalshoek in het natuurlijk wel van belang, dat we signalen van onze burgers ontvangen.

6.3 Gevolgen Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Op 25 mei 2018 is de AVG van kracht geworden en moeten organisaties aangeven hoe ze de bescherming van met name privacygevoelige gegevens hebben geregeld.

Op 11 december heeft de Wmo-raad ingestemd met de 'Privacyverklaring' en het 'Overzicht voor het gebruik van persoonsgegevens'.

6.4 Kennisvermeerdering van de bestuursleden

In hoofdstuk 5 is al het nodige inzicht gegeven in de wijzen waarop de bestuursleden bezig zijn, (nog) meer inzicht in en kennis te krijgen van de onderwerpen in relatie met Wmo en Jeugdwet.

6.5 Communicatie en Public Relations

In de Wmo-raad is al lange tijd van gedachten gewisseld over de vraag hoe wij ons naar onze inwoners moeten profileren. Op voorstel van de wg. C&PR hebben we besloten ons nadrukkelijker te profileren. Dit niet 'ter glorie van onszelf, maar vooral om de burgers op de hoogte te brengen dat de Wmo-raad iets voor hen kan betekenen. Maar ook van hen signalen te krijgen, waarmee de Wmo-raad haar voordeel kan doen.

Deze omslag heeft geresulteerd in het deels openbaar houden van onze vergaderingen met in het openbare gedeelte de presentatie van een actueel thema. Sinds augustus zijn onze vergaderingen via de gemeentepagina in de Krant van Midden-Drenthe, via de gemeentelijke website, facebook en aankondigingen in enkele h.a.h.-bladen onder de aandacht gebracht.

Deel 2: Jaarplan 2019

In Deel 1 zijn de werkzaamheden van de Wmo-raad in het jaar 2018 beschreven. Hierna wordt in grote lijnen aangegeven, aan welke onderwerpen de Wmo-raad in 2019 aandacht gaat besteden.

1. (Beleid)advisering en monitoring

De Wmo-raad Midden-Drenthe blijft gevraagd en ongevraagd advies geven aan het college van B&W en gemeenteraad.

De gemeente heeft nog geen planning 2019 opgesteld van onderwerpen waarover ons advies wordt gevraagd. Op basis van de gesprekken in het Bestuurlijk Overleg nemen we aan dat we in elk geval worden betrokken bij de onderwerpen:

- Nieuwe Beleidsnota Wmo.
- Koersnotitie Gezond Midden-Drenthe.
- Uitwerking maatregelen VN-verdrag.
- Beschermd wonen.
- Aanbesteding inkoop zorg in het kader van Wmo en Jeugdwet.

Nu we na de Transitie in de periode van Transformatie zijn beland, is het van belang om de voornemens en plannen van de gemeente in de vele beleidsterreinen van het sociale domein kritisch te volgen en in voorkomende gevolgen ongevraagd advies te geven.

In de Transitieperiode hebben we over diverse onderwerpen gevraagd en ongevraagd advies gegeven. Vanaf nu willen we actiever dan tot dusver monitoren en evalueren, hoe die adviezen in de beleids- en uitvoeringsnota's zijn verwerkt en wat de burger daarvan merkt.

2. Doorontwikkeling functioneren Wmo-raad

In 2018 zijn diversie nieuwe bestuursleden benoemd en dat zal ook in 2019 het geval zijn. De Wmo-raad zal daarom veel tijd moeten steken in het verkrijgen en bijhouden van informatie en kennis betreffende de onderwerpen in relatie met Wmo en Jeugdwet. Begin 2019 wordt daarvoor een plan van aanpak aan de leden voorgelegd.

Verder willen we in 2019 via een themabijeenkomst actief aan de slag met het verkrijgen van inzicht in de GGz-problematiek en de aanpak daarvan.

Tenslotte vraagt het functioneren in de Wmo-raad een proactieve houding van de bestuursleden wat betreft het opdoen van kennis, het volgen van ontwikkelingen en het opvangen van signalen vanuit de samenleving. Ook daar gaan we de komende tijd nadrukkelijk aan werken.

We hopen u in het Jaarverslag 2019 te kunnen melden, hoe we onze ambitieuze voornemens hebben waargemaakt.